

GRAN ANGULAR

FÓRMULA MAGISTRAL

Enric I. CanelaCATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR.
UNIVERSITAT DE BARCELONA

LA INNOVACIÓ, ASSIGNATURA PENDENT

El govern acaba d'elaborar l'avantprojecte de la llei de la ciència de Catalunya i aquests dies està obert el període d'al·legacions que permet a tots els interessats manifestar tot allò que voldrien aportar per enriquir la futura llei.

Fa anys que esperava veure un document complet que abordés, des d'un punt de vista legislatiu, tot el que té a veure amb la ciència, la recerca, la transferència i l'aplicació del coneixement, la innovació, la divulgació, la reconversió de la vella economia en l'economia del coneixement o la indústria del coneixement.

Estava a punt d'escriure que el futur del país exigeix canvis en els plantejaments de l'economia, però m'he adonat que el temps verbal ja no és el correcte. Malauradament hem de dir "exigia canvis". Ara toca dir que hem de fer correccions profundes i urgents per solucionar els problemes creats per no haver pres les decisions adequades i per intentar recuperar les posicions en el context internacional. Els nostres greus errors en l'adaptació de la societat a l'economia digital i del coneixement es posen ara més de manifest davant la crisi generada pel SARS-CoV-2.

Seria un gran error pensar que pel fet de ser un país capdavanter en aconseguir ajuts internacionals per milió d'habitants o per tenir un alt índex de publicacions científiques el sistema gaudeix de bona salut. És cert que en alguns àmbits la recerca és excel·lent, però en pocs els assoliments científics es traslladen a la societat. En general, el trasllat de la recerca al sector productiu és molt pobre. Diria que hi ha una excepció, en el camp clínic, ja que la

Catalunya encara és lluny dels països punters en R+D+I. ARXIU

“
M'ha agradat que es faci una referència explícita a ells, als investigadors en formació, els doctorands, encara que només sigui per anunciar la seva existència. Hem de recordar que són pedra angular del sistema de recerca. Mancarien aspectes relatius a l'ordenació del doctorat i a llurs condicions laborals. La reflexió que cal fer també és urgent

recerca és translacional i els resultats solen ser d'aplicació directa i la innovació s'incorpora sovint amb pocs intermediaris.

Una llei per si mateixa no resol res. Sovint només serveix per tranquil·litzar un sector de la societat i per fer callar algun membre del mateix govern. Una de les principals raons de la manca d'efectivitat de moltes lleis és que s'aproven, fent

una mica de trampa, sense memòries econòmiques ben fetes i sense dotació posterior de recursos. És a dir, sense les previsions pressupostàries per aplicar-les.

De la lectura de l'avantprojecte trec conclusions positives pel que fa a la recerca. Preten la creació d'eines de planificació i gestió de la recerca i defineix l'ordenament dels agents que la desenvolupen.

Tot això, però, serveix de poc si la planificació i els consells que puguin arribar a l'executiu no tenen darrere un pressupost suficient. Un toc d'alerta. Massa bones iniciatives amb mort per manca de recursos. De fet aquests anys hem fet passos endarrere per la reducció del nombre d'investigadors en formació finançats.

M'ha agradat que es faci una referència explícita a ells, als investigadors en formació, els doctorands, encara que només sigui per anunciar la seva existència. Hem de recordar que són pedra angular del sistema de recerca. Mancarien aspectes relatius a l'ordenació del doctorat i a llurs condicions laborals. La reflexió que cal fer també és urgent. Els doctorands sempre haurien de rebre un salari suficient.

Malgrat el meu convenciment de l'interès del govern a generar un sistema de transferència i innovació eficaç, em sembla que el document conté tòpics que *per se* no aporten gaire i que no hi ha model de transferència i innovació. Durant molts anys, diferents delegacions governamentals i universitàries han tingut relació amb col·lectius internacionals de països líders en R+D+I, líders en l'aplicació del coneixement en generar riquesa, per incorporar idees que poguessin ajudar-nos a progressar. Hi ha hagut molta relació amb entitats d'Israel, un estat que té unes dimensions no gaire allunyades de les nostres, però amb un sistema d'R+D+I envejable, és entre els tres primers estats més innovadors del món. Una de les coses que més clares es veuen quan s'analitza aquest sistema és que el camí per ser líder implica model i perseverança, entre altres coses pressupostària. Els nostres interlocutors ens han donat molts consells, però no n'hem seguit cap. També ens ho han dit ells.

El model d'organització, governança i assignació de recursos són peces clau. Potser seria el moment de plantejar si no són millors les agències o consorcis que l'acció directa del govern.

The Israel Innovation Authority

És una agència independent amb finançament públic. Proporciona una varietat d'eines pràctiques i plataformes de finançament destinades a atendre de manera efectiva les necessitats dinàmiques i canviants dels ecosistemes d'innovació locals i internacionals. Inclou emprenedors, empreses madures que desenvolupen nous productes o processos de fabricació, grups acadèmics que busquen transferir les seves idees al mercat, corporacions mundials interessades a col·laborar amb la tecnologia israeliana, empreses israelianes que busquen nous mercats a l'estranger i fàbriques i plantes tradicionals que busquen incorporar fabricació innovadora i avançada als seus negocis.